

Beschrijving ruimtelijke kwaliteit

Eerste deelgebieden ontwikkelopgave EHS / Natura 2000

Wieden Weerribben

Colofon

Datum september 2016

Informatie en inlichtingen

Adviseurs Ruimtelijke kwaliteit

Secretariaat Ruimte en bereikbaarheid

Telefoon 038 499 80 90

beeld beeldbank provincie Overijssel

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttebergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 038 499 88 99

Fax 038 425 48 88

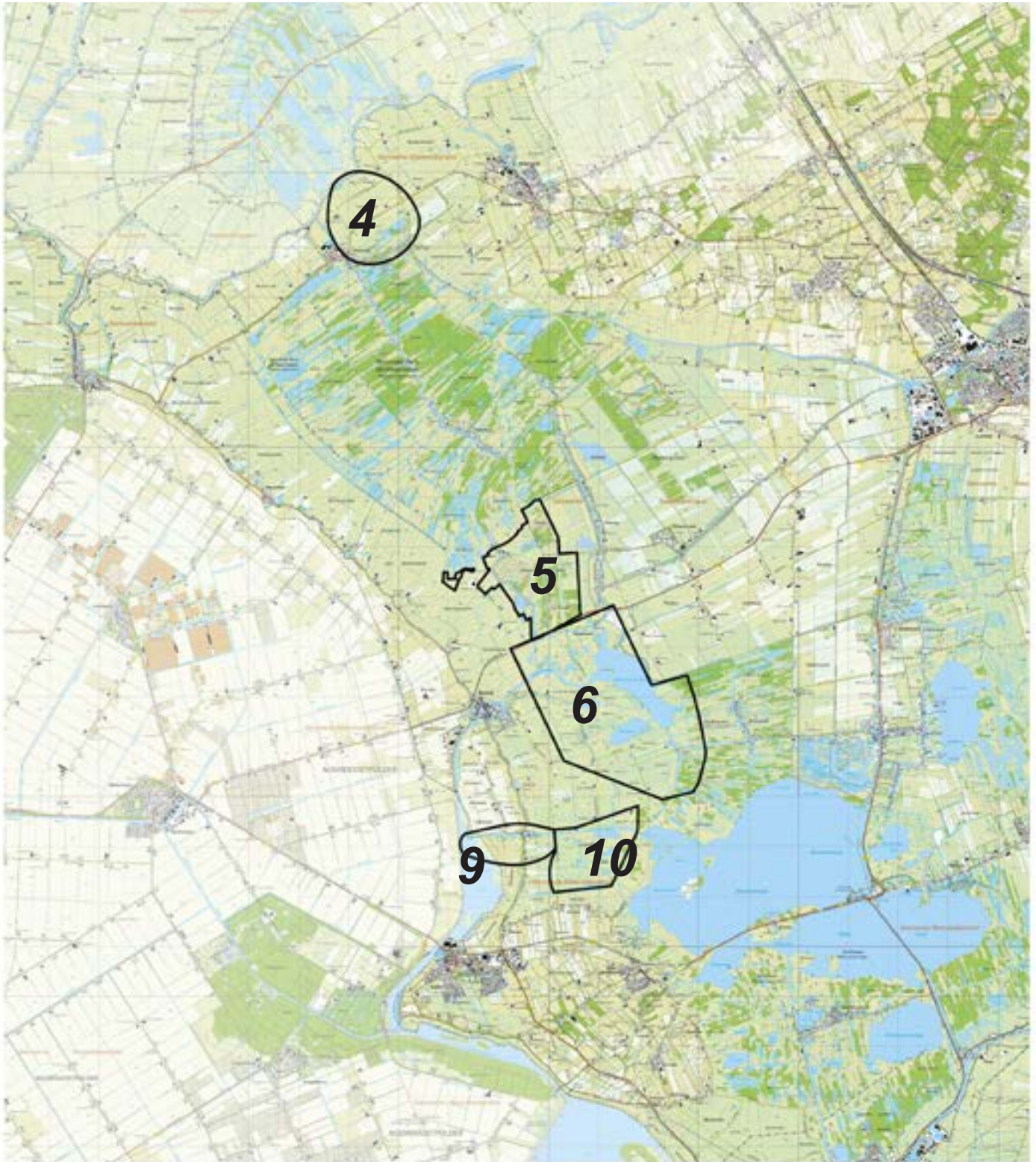
Beschrijving ruimtelijke kwaliteit

Eerste deelgebieden ontwikkelopgave EHS / Natura 2000

Wieden Weerribben

Inhoud

1	Inleiding		6
	Aanleiding	7	
	Opgave en doel	7	
2	Deelgebieden		8
	Wieden-Weerribben	10	
	Deelgebied 4 Verbindingszone Weerribben - Rottige Meenthe (Ossenzijl)	12	
	Deelgebied 5 Noordmanen (Baarlingerweg)	16	
	Deelgebied 6 Muggebeet (Moddergat / Valse Trog)	20	
	Deelgebied 9 Verbinding Wieden - Vollenhovermeer	26	
	Deelgebied 10 Duinweg Leeuwte	28	

Uitwerkingsgebieden N2000 met een opgave vanuit het Ontwerp beheerplan N2000 Wieden Weerribben

Reguleren (op)rijpingsgebieden

Uitwerkingsgebieden

de 5 deelgebieden waar als eerste gestart wordt en waar inrichtingsmaatregelen nodig zijn

1 Inleiding

Aanleiding

Deze handreiking beschrijft puntsgewijs de eerste ideeën en aanbevelingen voor de toekomstige inrichting en het beheer binnen het deelgebied van het N2000 gebied Wieden Weerribben. Terreinbezoeken, een gesprek met Petra Wagenaar en Chris Teurlinckx van de gemeente Steenwijkerland en interne afstemming vormen samen de input voor deze handreiking. Deze notitie richt zich op de deelgebieden waar als eerste gestart wordt en waar inrichtingsmaatregelen nodig zijn. Dit zijn de volgende gebieden, nummers corresponderen met de kaart op de linkerpagina:

4. Verbindingszone Weerribben-Rottige Meenthe
5. Noordmanen
6. Muggenbeet
9. Verbinding Wieden Vollenhovermeer
10. Duinweg Leeuwte

Opgave en doel

Kort wordt beschreven wat bestaande karakteristieke landschappelijke waarden zijn in dit deelgebied om rekening mee te houden. Het gaat dan bijvoorbeeld om landschappelijke structuren, cultuurhistorische elementen of verkavelingsrichtingen. Ook wordt al een eerste richting gegeven van mogelijke inrichtingsingrepen of hoofdindeling van landschappelijke verschillen en toekomstige natuureenheden binnen een uiterwaard. Op bijbehorende kaarten zijn deze landschappelijke waarden en eerste ideeën grof aangeduid en zijn dan ook breed interpreteerbaar.

Per gebied is de vraag:

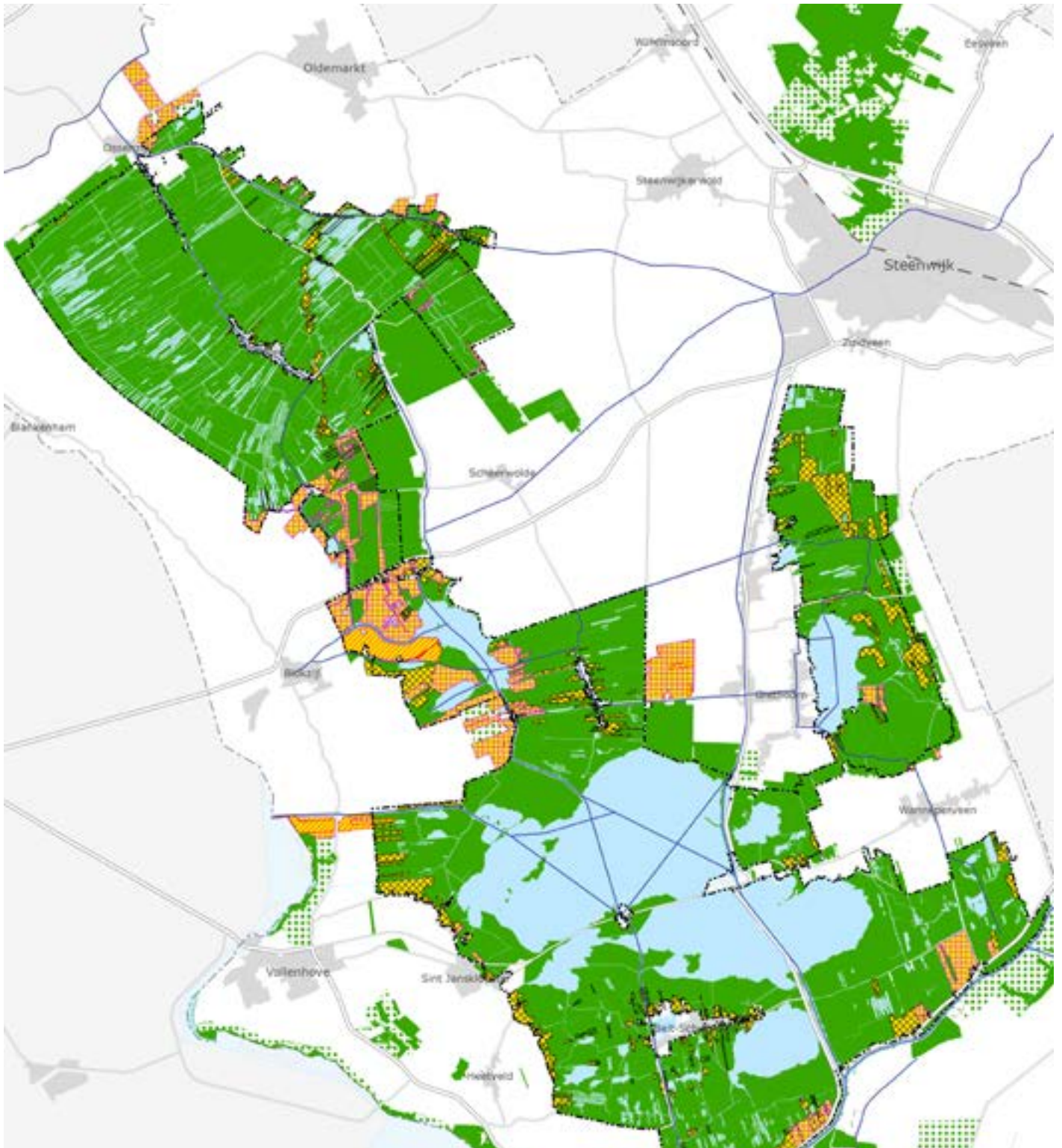
- Welke ruimtelijke kwaliteiten zijn aanwezig, waar bij herinrichting van het gebied (nu veelal landbouwkundig in gebruik) als natuurgebied, rekening moet worden gehouden?
- Hoe kunnen de ruimtelijke kwaliteiten behouden dan wel versterkt worden?
- Wat zijn de (on) mogelijkheden in de opgave en de kansen?

2 Deelgebieden

Beschrijving ruimtelijke kwaliteit Wieden Weerribben

Natura 2000 maatregelen in Wieden-Weerribben

Natura 2000 maatregelen

- Verwerven en inrichten
- Inrichten
- Nog te onderzoeken

Habitatrichtingsgebied

Zone Ondernemen met natuur en water

- Zone Ondernemen met natuur en water, buiten de EHS
- Waterlopen uit kademachtig water en naastevolle kleine wateren

Ecologische hoofdstructuur

bestaand

- water
- natuur

te realiseren (te verwerven en/of in te richten)

- netto begrensd
- bruto begrensd
- uitwerkinggebied ontwikkelingsvrije Natura 2000
- zwelgebied EHS

Inrichtingsmaatregelenkaart PAS in Wieden-Weerribben

Wieden-Weerribben

Kenschets

Het gebied Wieden is een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilvenen, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied dat zich ooit van Zwolle tot ver in Fryslân uitstreckte. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig. Het gebied Wieden is beïnvloed door het oude rivierstelsel van de Overijsselse Vecht. Er komen ondiepe kleiafzettingen voor. Door vervening, met bredere petgaten, zijn de grote meren ontstaan. Het Giethoornse- en Duiningermeer zijn natuurlijke meren.

Het gebied Weerribben is een ten dele vergraven veengebied in de kop van Overijssel. Het bestaat uit uitgeveende trekgraten, onvergraven legakkers van wisselende breedte, grotere percelen niet-vergraven veen, verlandend water, trilveen rietlanden, graslanden, ruigteterreinen en moerasbossen. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig. Mede door de betrekkelijk late vervening weerspiegelen ze nog veel van de oorspronkelijke gebiedsopbouw. Het huidige landschap met een karakteristiek patroon van petgaten en legakkers is ontstaan door het afgraven van veen voor de turfwinning. Toen rond 1920 de turfwinning niet meer rendabel was, schakelde de lokale bevolking geleidelijk over op rietteelt. In 1919 werd het A.F. Stroink gemaal bij Blokzijl gebouwd om het waterpeil in Noordwest Overijssel onder controle te krijgen. Hierdoor werden de rietlanden minder nat, waardoor het verlandingsproces versnelde en het riet doorgroeid raakte met ruigtekruiden.

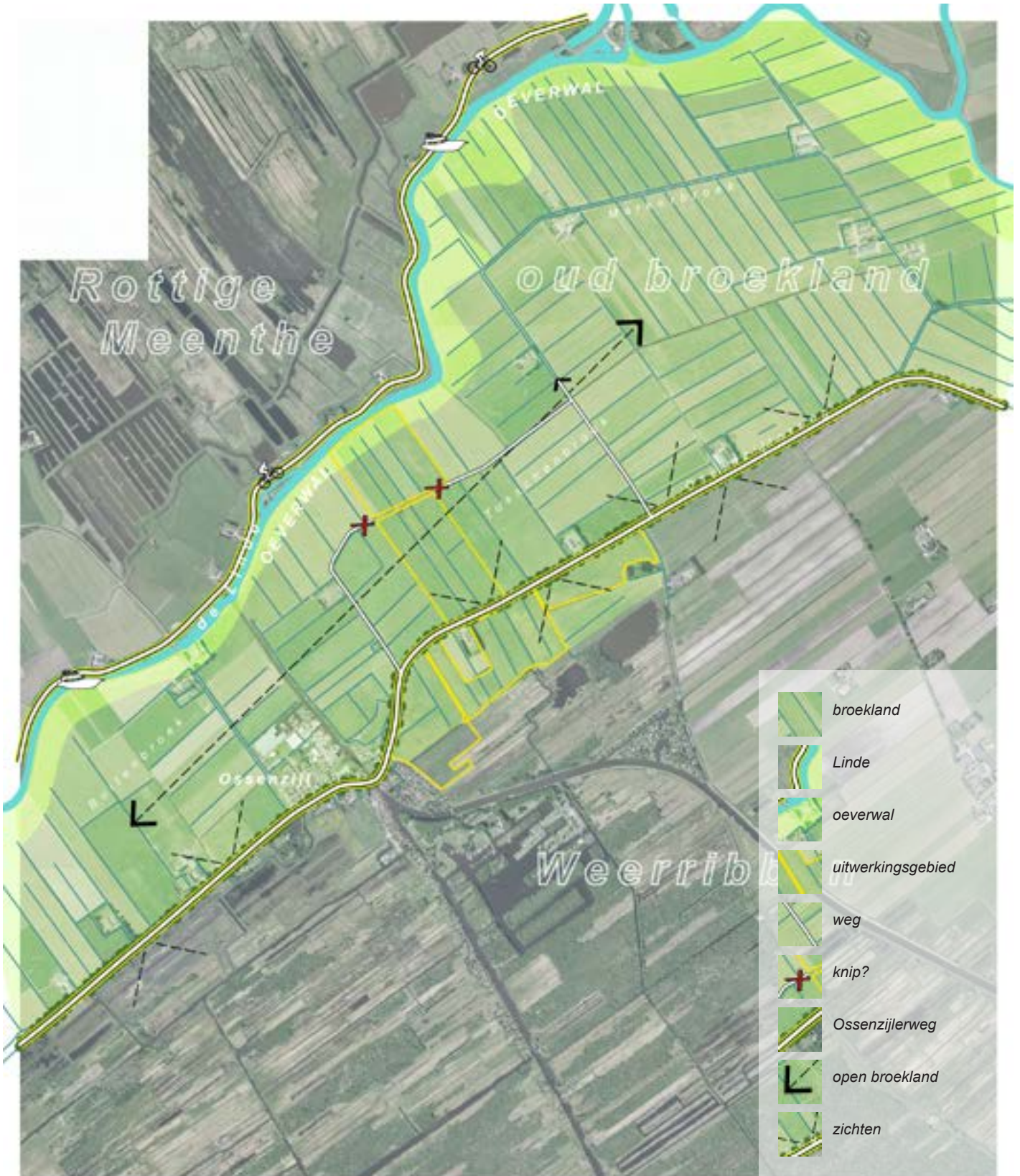
Doelen

In zijn algemeenheid is het doel voor de gebieden de duurzame instandhouding van de bepalende habitattypen en soorten. Voor Wieden / Weerribben gaat het vooral over water, riet en schrale graslanden. Dit zijn verlandingsstadia die elkaar in de tijd opvolgen. Het doel voor de gebieden is om de juiste verhouding van deze stadia te handhaven en veroudering te voorkomen.

De gebieden zijn ook aangewezen voor diverse water- en moerasvogels, voor verschillende soorten is uitbreiding van het leefgebied opgenomen. Deze uitbreiding moet voldoen aan de soortseisen: bruine kiekendief: moeras, kwartelkoning: ruige graslanden, paapje: ruige graslanden met struweel. Omdat water een belangrijk aspect is voor de gebieden is verbetering van de watercondities als kernopgave geformuleerd.

Algemene aandachtspunten voor het ontwerp

- Houd het verhaal van de Wieden-Weerribben zichtbaar en beleefbaar.
- Verbeter de toegankelijkheid door de aanleg van ontbrekende schakels in het routenetwerk. Zorg daarbij voor een goede balans tussen toegankelijk en niet/beperkt toegankelijk. Sluit routes logisch aan op landschappelijke structuren, de omgeving en het bestaande routenetwerk. Laat de bezoekerscentra fungeren als aantrekkelijk vormgegeven knooppunten om op, over of af te stappen. Breng variatie aan in de verschillende routes, dus zowel comfortabele fietsroutes als struipaden.
- Voorkom een 'woud van paaltjes, borden en vlaggen' door een eenduidige, terughoudend vormgegeven bewegwijzering.
- Pas verblijfsrecreatie in de Wieden-Weerribben goed in en sluit aan op de omgevingskwaliteiten.
- Doe extra ontwerponderzoek en onderzoek alternatieven wanneer er nieuwe kades niet in lijn met de landschappelijke onderlegger in het gebied moeten worden opgeworpen t.b.v. natuurdoelstellingen.

Uitwerkingsgebieden N2000 met een opgave vanuit het Ontwerp beheerplan N2000 Wieden Weerribben

Uitwerkingsgebied 4, kaartblad 2015

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 Wet 1200 Regeneratie

Uitwerkingsgebied

Verbindingszone Weerribben - Rottige Meenthe (4)

Verbindingszone Weerribben - Rottige Meenthe (58ha)

De Rottige Meente ligt in Friesland net over de provinciegrens, dat wordt gevormd door het riviertje de Linde, of de Lende in het Fries. Het is een groot natuurgebied, dat evenals de Weerribben, zij het veel later namelijk in de 19e en 20ste eeuw, is ontstaan door verving. Fysiek worden beide natuurgebieden van elkaar gescheiden door de Linde en de uiterwaarden ten zuiden van het riviertje. Bij elkaar een zone van zo'n 800 meter breed die aan de zuidzijde begrensd wordt door de rivierdijk Ossenzijlerweg. De uiterwaarden zijn in het landschap duidelijk te herkennen als landschappelijke structuur. Hoewel de Rottige Meente sinds 2014 officieel onderdeel is van het Nationaal Park Wieden-Weerribben, is er nog geen ecologische verbinding tussen de Weerribben en de Rottige Meente. Met deze ontwikkelopgave wordt deze verbinding gerealiseerd. Het in te richten gebied betreft een zone tussen de Weerribben en de Ossenzijlerweg en een strook in de uiterwaarden van de Linde.

Ruimtelijke kwaliteiten

Broeklanden

- Houd de landschappelijke structuur en openheid van de oude broeklanden, de uiterwaarden, langs het riviertje de Linde in stand. De verkaveling is grofmaziger en gedraaid t.o.v. de veenontginningen aan de noord- en zuidkant van de Linde.
- Ontwerp de verbinding zo dat deze 'geen vreemde eend' in de uiterwaarden vormt. Het leefgebied voegt zich in de bestaande verkavelingsstructuur.
- Behoud de hoger gelegen oeverwal langs de Linde (sluit met de inrichting aan op de logica vanuit de bestaande maaiveldhoogtes).
- Onderzoek of de (ecologische en recreatieve) relatie tussen de oeverwal en de Linde versterkt kan worden.
- Laat opgaand groen ontstaan door te sturen in beheer, niet aanplanten.
- Voorkom aaneengesloten beplanting haaks op de open ruimte tussen de Ossenzijlerweg en de Linde. Maak geen nieuwe lijnen in het landschap die de openheid van het broekland verminderen.
- Onderzoek of het autoverkeer op de (verkeerslus) Tussenbroekweg een nadelig effect sorteert op het functioneren van de ecologische verbinding. Zo ja, onderzoek of de weg kan worden afgesloten voor doorgaand verkeer t.b.v. het versterken van de ecologische verbinding.

Ossenzijlerweg

- Behoud het profiel (en de laanbeplanting aan weerskanten) van de Ossenzijlerweg. Deze weg vormt een markante, oude lijn dwars door het landschap en vormt de grens tussen de oude broeklanden en de veenontginningen.
- Vrijwaar het zicht vanaf de Ossenzijlerweg onder de bomen door op het weidse omliggende land.

Ommetje

- Onderzoek de mogelijkheden van een ommetje vanuit Ossenzijl door de velden naar de oevers van de Linde.
- Sluit het ommetje ook aan op het bezoekerscentrum, de VVV Kop van Overijssel.

Verbindingszone Weerribben-Rottige Meenthe (58 ha)

- Maatregel = ontwikkelen leefgebied
- Minimale breedte verbindingzone grote vuurvlinder (gemiddelde breedte 250 meter).
- Verschillende waterregimes grote vuurvlinderbiotoop en porseleinhoen-, moerasbroedvogelbiotoop:
 - Moerasbroedvogelbiotoop: natuurlijk peilbeheer, nat tot in juli, 20% lage helofyten (30-70 cm) liggend in clusters van ca 2 ha waar in april/mei de waterstand ca 10-20 cm boven maaiveld staat. Ontwikkeling voldoende dik, overjarig waterriet voor grote karekiet.
 - Grote vuurvlinderbiotoop: 30 ha
 - Roerdomp, purperreiger, snor en rietzanger: 22 ha
 - Porseleinhoen: 6 ha

Uit bijlage 13 concept ontwerp n2000 beheerplan Wieden Weerribben - 15-6-2016

onderzoek de mogelijkheden voor een ommetje langs de Linde

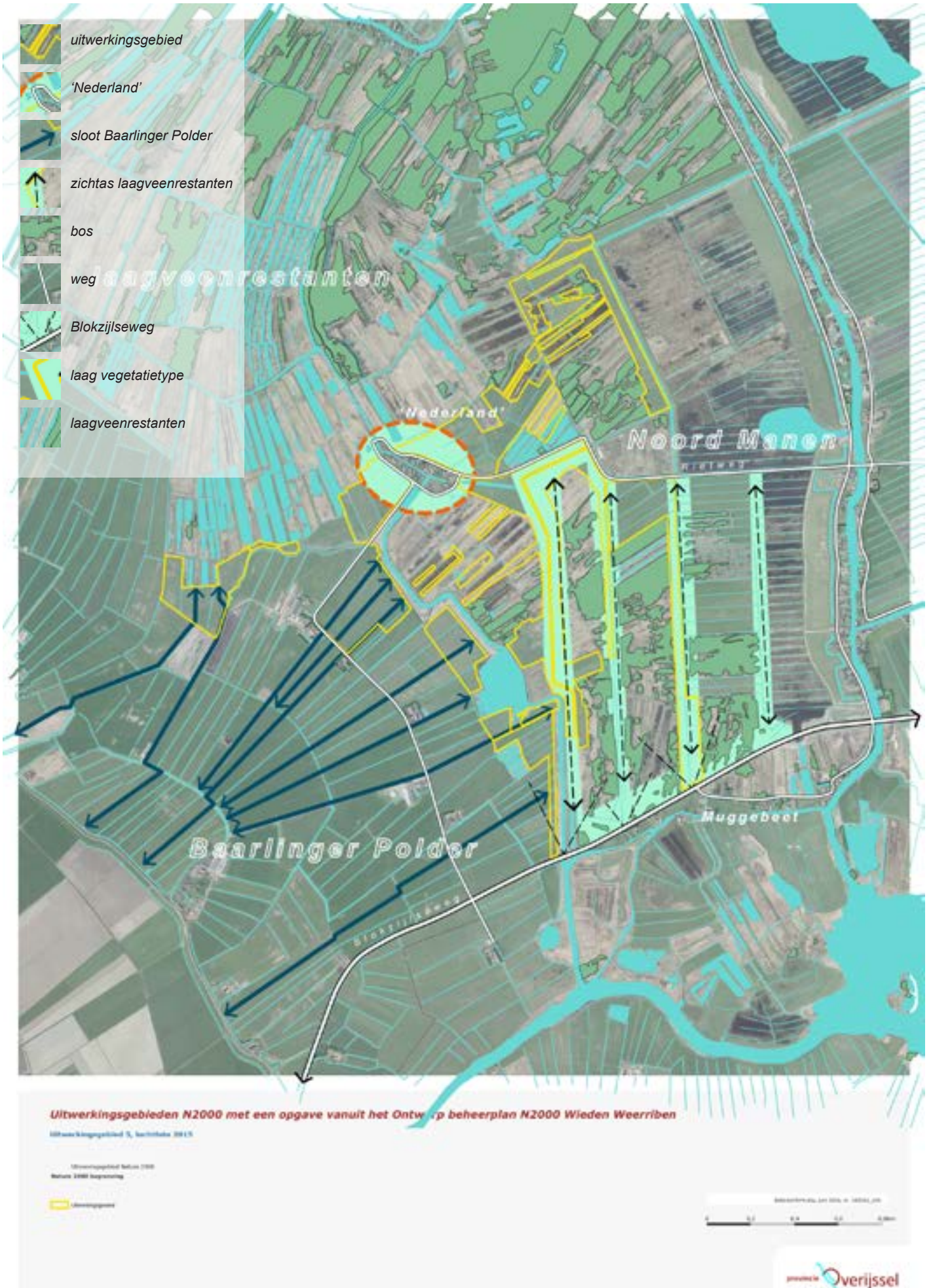
leg een knip voor doorgaand autoverkeer in de Tussenbroekweg

behoud openheid uiterwaarden van riviertje de Linde

de Ossenzijlerweg vormt een markante laan tussen voormalige broeklanden en de veenontginningen

Noord Manen en Baarlinger Polder (5)

Ruimtelijke kwaliteit

Laagveenrestanten Noord Manen

- De natuurontwikkelingsopgave moet bijdragen aan het beleefbaar en inzichtelijk maken van de ontstaansgeschiedenis van het veenontginningslandschap Noord Manen. Ingrepen die gedaan worden om de cyclische ontwikkeling van verlanding weer op gang te brengen, het graven van petgaten, moeten in het huidige veenontginningsstramien gedaan worden.
- Wijs bestaande bospercelen binnen de laagveenrestanten aan en kap deze voor nieuwe cycli van verlanding, zodoende behoudt het landschap zijn openheid. Houd hierbij wel voldoende beschutting voor de grote vuurvliinder.
- Behoud de noord-zuid gerichte zichtassen dwars door bestaande bospercelen in de laagveenrestanten. Kies voor een habitiat met vegetatietype waar overheen kan worden gekeken. Het ecologisch functioneren moet hierbij wel voorop staan. Handhaaf de zichten vanaf de Rietweg het laagveenmoeras in.
- 'Nederland' ligt iets verhoogd in het landschap en biedt mooie zichten het laagveengebied in. Houd de directe omgeving van 'Nederland' open en behoud daarmee de zichten het land in en het zicht op de verhoging 'Nederland'.
- Streef naar het verwijderen van alle te vergraven grond en organisch materiaal uit het gebied. Verwerk deze niet in aangelegene percelen en maak zo min mogelijk hogere structuren in het landschap.

Zeekleilandschap Baarlinger Polder

- Vergraaf de Baarlinger Polder niet t.b.v. cyclische ontwikkeling van verlanding, maar richt hier de slootkanten in over de volle breedte dwars door de Baarlinger Polder voor roerdomp en purperreiger: brede rietoevers (foerageergebied). Maak hiermee 'systeem'-eigen natuur en houd het verschil tussen polderland en veenontginning helder.
- Onderzoek of uitruil tussen de begrensde kavels voor slootkanten mogelijk is in de Baarlinger Polder. Het vernatuurlijken van slootkanten door de hele polder is van meer waarde dan het vernatuurlijken van de aangewezen percelen.

Blokzijlsegweg

- Handhaaf de afwisseling open-dicht en daarmee het fraaie beeld ten noorden van de Blokzijlsegweg, dat bestaat uit solitaire bomen, singels, bosschages en zichten de laagveenrestanten in.

Noord Manen en Baarlinger Polder (186 ha)

- Maatregel = ontwikkelen leefgebied en de cyclische ontwikkeling van verlanding op gang brengen door het graven van petgaten
- Voldoende broedgelegenheid purperreiger geïnundeerde struwelen/overjarig geïnundeerd rietland (20 ha geïnundeerd struweel).
- Leefgebied/verbindingszone grote vuurvliinder is circa 500 meter breed.
- Verschillende waterregimes grote vuurvlienderbiotop en moerasbroedvogelbiotop.
 - Moerasvogelbiotop (60 ha excl. 5 ha grote karekiet):
natuurlijk peilbeheer, nat tot in juli. In april/mei 10-20 cm water op maaiveld en lage helofyten (30-70 cm) voor porseleinhoen in 20% van het areaal dat voor moerasbroedvogels wordt ingericht (aaneengesloten stukken van ca 2 ha binnen areaal). Indien mogelijk inzetten op ontwikkelen voldoende dik, overjarig waterriet voor grote karekiet (1-5 ha). Baarlinger Polder: voorziet in het foerageergebied voor roerdomp en purperreiger en wordt hiervoor ingericht (met name langs watergangen foerageergebied verbeteren door inrichting). Zwarte stern profiteert eveneens. In het voor grote vuurvliender in te richten deel ook 17 ha open water creëren
 - grote vuurvliender: 76 ha
 - blauwgrasland: 28 ha
 - roerdomp, purperreiger, snor, rietzanger en watersnip: 55 ha
 - porseleinhoen: 21 ha
 - grote karekiet: 1-5 ha

interne maatregelen in bestaande natuur:

- petgaten graven (hiervoor mogelijk moerasbos kappen)

Uit bijlage 13 concept ontwerp n2000 beheerplan Wieden Weerribben - 15-6-2016

zicht vanaf de Rietweg naar het zuiden het gebied Noord Manen in, de oude ontginningsbasis strekken zich uit als lange open lijnen door het moerasbos

openheid aan de noordzijde van de Rietweg

richt de slootkanten over de volle breedte van de Baarlingerpolder in voor o.a. roerdomp en purperreiger

buurtschap Nederland, accent in open landschap

oud kreekrestant Muggenbeet of mücken beecke belangrijke verbinding voor de turfvaart

Blokzijl nog aan de Zuiderzee. Achterland van veenmoeras en grasland doorsneden door krekken (ca. 1900).

Muggebeet (Moddergat / Valse Trog) (6)

De Wieden en de Weerribben verbinden

De ontwikkelopgave zet in op een verbetering van de verbinding tussen de Wieden en de Weerribben door het gebied ten zuiden van Muggenbeet in te richten voor natuur.

Rond 1600 stroomden er ten oosten van Blokzijl meerdere kreken en geulen. De naam Muggenbeet verwijst hier ook naar. Het is een verbastering van mücken beecke, Oudsaksisch voor 'kleine beek'. Deze beek stroomt nog steeds door het dorp en mondt uit in De Riete.

In deze delta stonden grotere boerderijtjes op terpen of natuurlijke hoogtes. Deze vormden tezamen Muggenbeet; een oude Friese landbouwkolonie. Als gevolg van de veepest stortten de Muggenbeter veeboeren zich rond 1650 in de vervening en soupeerden daarmee hun eigen landerijen op.

Muggenbeet speelde vele jaren een sleutelrol in de turfvaart door het heffen van het zogeheten 'mandegeld'; een soort tol op volle schepen met turf. De turf kwam uit Scheerwolde, Ruxveen en Wetering en werd naar de sluizen van Zwartsuis en Blokzijl gevaren.

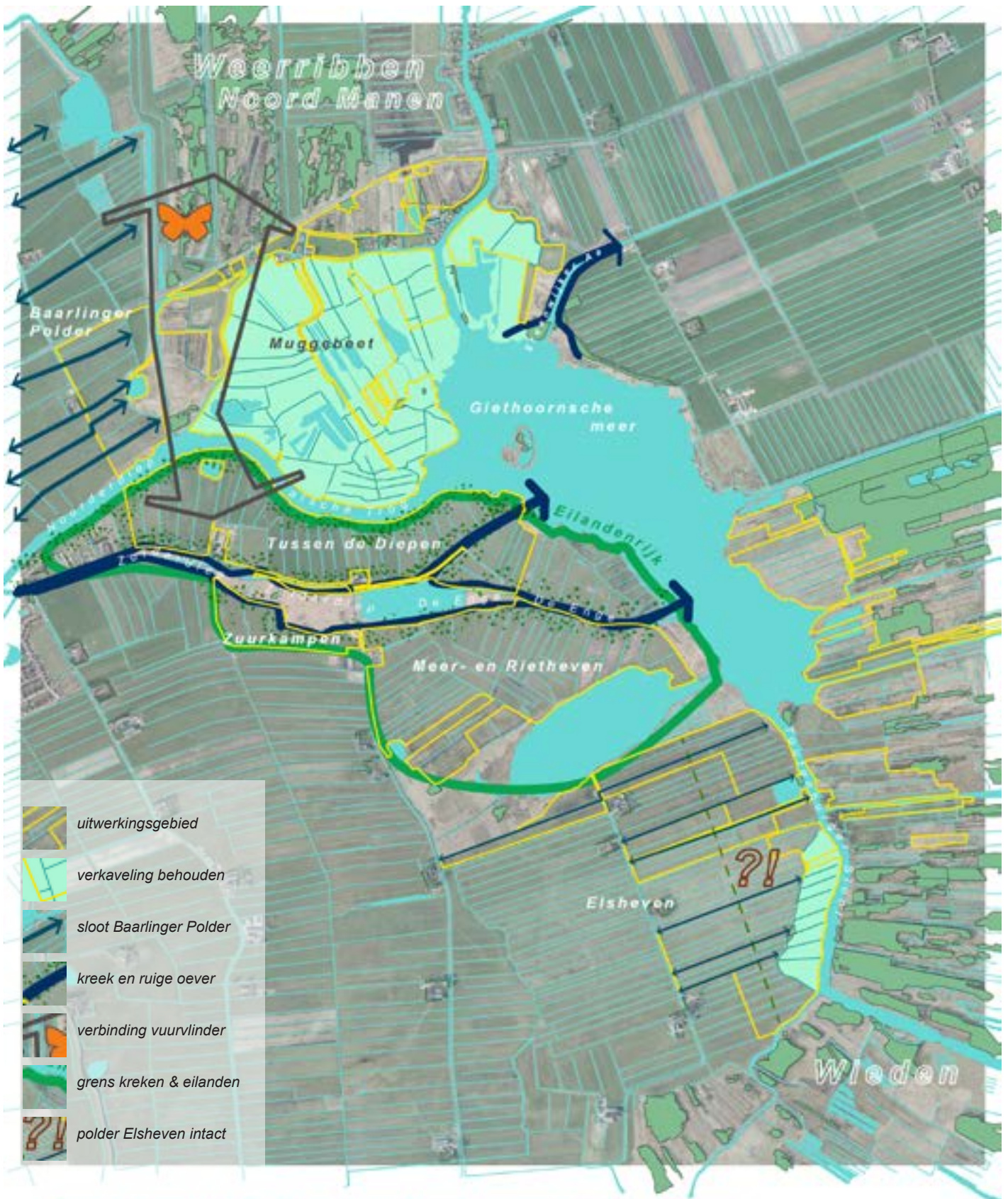
In de 16e en 17e eeuw werden steeds meer vaarten, sloten en grachten gegraven en deze 'waterbedrijvigheid' bracht voor Muggenbeet een zekere welvaart met zich mee. In de 18e eeuw begonnen de verveenders en turfmakers echter weer verder te trekken naar Zuidwest Friesland en de watersnoodramp van 1825 heeft Muggenbeet vrijwel geheel verwoest.

Tegenwoordig wordt het gebied voornamelijk gebruikt voor extensieve landbouw in de vorm van vee-teelt en riet-teelt en aan de westzijde van Tussen de Diepen ligt de gelijknamige camping.

Het gebied is relatief nat. De voormalige kreken en geulen zijn nog steeds herkenbaar als het Noorderdiep dat overgaat in de Valsche Trog en Moddergat en het Zuiderdiep dat overgaat in De Lee en het Enge. Het Noorderdiep is onderdeel van het vaarnetwerk en staat in directe verbinding met Beulaker Wijde en het Vollenhovermeer.

Aandachtspunten voor het ontwerp

- Maak met de herinrichting de ontstaansgeschiedenis van dit deel beleefbaar en inzichtelijk. Dit betreft zowel het deltapatroon ten oosten van Blokzijl als de vervening en de bijhorende kleinschalige verkaveling. Dit kan bijvoorbeeld bereikt worden door het krekpatroon te versterken en zijtakken van het Zuiderdiep en het Noorderdiep te herstellen of te verbreden. Hetzelfde geldt voor het aanzetten of opdikken van de verkaveling behorende bij de voormalige vervening en turfwinning.
- Onderzoek het verbeteren van de toegankelijkheid van dit gebied. Bewaar een goede balans tussen luwe ontoegankelijke en meer toegankelijke delen.

Uitwerkingsgebieden N2000 met een opgave vanuit het Ontwerp beheerplan N2000 Wieden Weerribben

Uitwerkingsgebied 6, Sachinfa 2015

Overstroomgebied N2000
 Wetland 2000 Regeneratie

Uitwerkingsgebied

Beleidskader van 2015 tot 2020 (km)

Ruimtelijke kwaliteit

Muggebeet

- Behoud het karakteristieke verkavelingspatroon rondom Muggebeet.
- Vergraaf rondom Muggebeet niet de middeleeuwse verkaveling, maar houd dit in stand.
- Zet het peil niet zo hoog op, dat de eeuwenoude verkaveling permanent onder water staat en daarmee 'verdwijnt'.
- Zoek de ruimte voor leefgebied/verbindingszone grote vuurvlieder aan de westkant van Muggebeet.
- Benadruk de oude monding van de Steenwijker Aa in het Giethoornsche meer.

Zeekleilandschap Baarlinger Polder

- Vergraaf de Baarlinger Polder niet t.b.v. cyclische ontwikkeling van verlanding, maar richt hier de slootkanten in over de volle breedte dwars door de Baarlinger Polder voor roerdomp en purperreiger: foerageergebied.
- Onderzoek of uitruil tussen de hele kavels voor slootkanten mogelijk is in de Baarlinger Polder. Het vernatuurlijken van slootkanten door de hele polder is van meer waarde dan het vernatuurlijken van de aangewezen percelen.

Tussen de Diepen, Zuurkampen, Meer- en Riethaven

- De natuurontwikkelingsopgave moet bijdragen aan het beleefbaar en inzichtelijk maken van de ontstaansgeschiedenis en ligging van het gebied pal aan de Zuiderzee. Versterk het oude kreekpatroon ten oosten van Blokzijl door oude kreetakken te herstellen: het Enge en de Lee.
- Logische plekken voor verruiging en opgaand groen liggen langs de oevers van de krekken. Door extensiever beheer rondom de krekken kan ruigte en struweel ontstaan. Het benadrukken van de krekken met beplantingsranden vergroot de leesbaarheid van het landschap en contrasteert met de rechtlijnige veenontginningen.
- Met het herstellen van kreetakken ontstaan eilanden die zich uitstekend lenen tot het omvormen naar rietland.
- Net ten oosten van Blokzijl ligt de camping Tussen de Diepen. De oeverinrichting aan de noordrand van deze camping moet als nevenopgave worden meegenomen. Zoek naar landschappelijke inpassing van de camping en neem daarbij recreanten en eigenaar mee in het proces, mogelijkkerwijs ontstaat er een idee dat voor alle partijen aantrekkelijk is.
- Onderzoek de mogelijkheden tot kanoverbindingen van Blokzijl via de krekken naar het Giethoornsche meer.

Oostelijke Elsaven

- Doe een aparte ontwerpstudie wanneer er een functiescheiding t.b.v. natuurontwikkeling haaks op de bestaande verkaveling wordt geprojecteerd in dit oud en open cultuurlandschap.
- Behoud de wijdheid en zichten over en rechtlijnigheid van de koopveengronden Elsaven.
- Doe recht aan de lange, opstreckende (cope-) verkaveling en maat tussen de Hevenweg en de Walengracht.
- Handhaaf de afwijkende verkavelingsstructuur in de zuidoostelijke hoek.

Muggenbeet (344 ha)

- Maatregel = ontwikkelen leefgebied
- Leefgebied/verbindingszone grote vuurvlieder is circa 500 meter breed en bestaat uit biotopen met waardplanten en aanliggend extensieve graslanden (nectarplanten).
- Verschillende waterregimes grote vuurvlieder-biotop en moerasbroedvogel-biotop.
 - Moerasbroedvogels: voorwaarden voor ontstaan riet/verruigd riet en plaatselijk korte helofytenvegetaties (ca 30-70 cm hoog) met in april-mei 10-20 cm water op maaiveld; natuurlijk peilbeheer, nat tot in juli.
 - Kwartelkoning: natte graslanden extensief beheerd
 - Grote vuurvlieder: 150 ha
 - Blauwgraslanden: 10 ha
 - Kwartelkoning en foerageergebied bruine kiekendief: 75 ha
 - Roerdomp, bruine kiekendief (broed) en rietzanger: 109 ha.

Zwarte stern profiteert van biotoop voor grote vuurvlieder, blauwgraslanden en kwartelkoning

Uit bijlage 13 concept ontwerp n2000 beheerplan Wieden Weerribben - 15-6-2016

weidse zichten vanaf de Hevenweg over de cope-verkavling (koopveengronden)

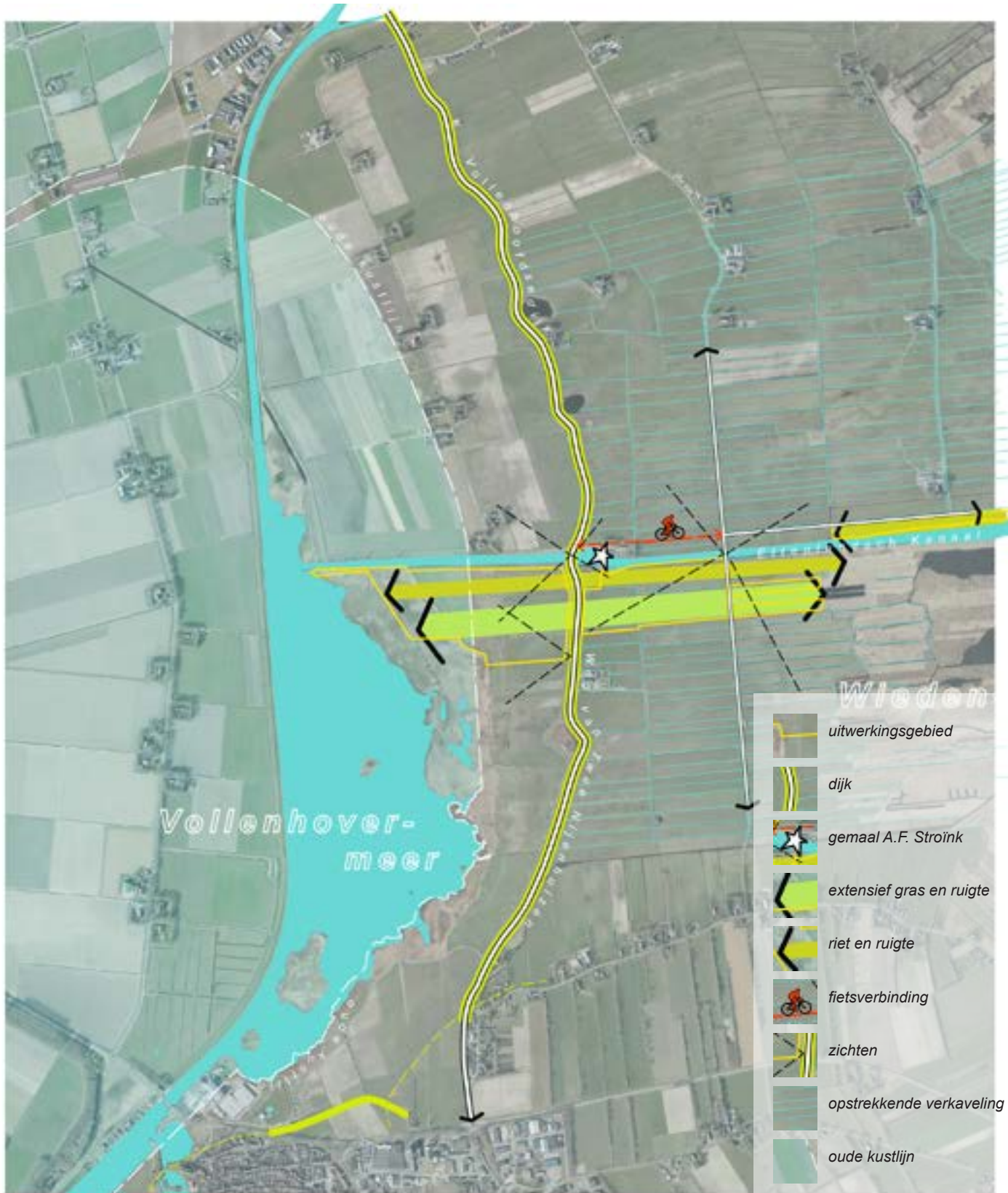
De Enge, uitloper van de voormalige kreek het Zuiderdiep,

eeuwenoude verkaveling rondom Muggebeet niet vergraven

Maak het Zuiderdiep weer open en verbind met de Enge naar het Giethoornsche Meer

Wieden

- uitwerkingsgebied
- dijk
- gemaal A.F. Stroink
- extensief gras en ruigte
- riet en ruigte
- fietsverbinding
- zichten
- opstreckende verkaveling
- oude kustlijn

Uitwerkingsgebieden N2000 met een opgave vanuit het Ontwerp beheerplan N2000 Wieden Weerribben

Uitwerkingsgebied 9, Sachtrijk 2015

Overheidsplan N2000
 Behoud N2000 Regeneratie

 uitwerkingsgebied

Schaalverhouding 1:10000

Verbinding Wieden - Vollenhovermeer (9)

Verbindingszone Vollenhovermeer - de Wieden

Aan de zuidzijde van het Ettenlandsch Kanaal wordt een verbindingszone aangelegd om de Wieden met het Vollenhovermeer te verbinden. Het kanaal doorsnijdt het zeekeleigebied en kruist de voormalige Zuiderzeedijk tussen Vollenhove en Blokzijl. De voormalige Zuiderzeekust bestaat uit de zeewerende dijk (nu nog een primaire kering), de iets hoger gelegen kleipolders en de diepere veenpolders daarachter. Daarin staan boerderijen op terpen en herinneren wielen aan eerdere dijkdoorbraken. Het patroon van krekens en kreekruggen is nog te herkennen in de watergangen en de ondergrond. Vanaf de dijk is er zowel zicht op de oude binnendijkse polders als over het open, grootschalige nieuwe land van de Noordoostpolder.

Op het punt waar het Ettenlandsch Kanaal en de dijk elkaar kruisen staat het rijksmonument Gemaal A.F. Stroïnk (1919), genoemd naar de toenmalige dijkgraaf van het Waterschap Vollenhove. Naast het gemaal maken ook een inlaatsluis, een vrijstaande werkloods en een zestal arbeiderswoningen deel uit van het complex. Vroeger voerde het gemaal alleen water af, maar sinds 1996 wordt er bij een te laag waterpeil ook water ingelaten. Hierdoor is de waterkwaliteit in de Wieden-Weerribben sterk verbeterd.

Ruimtelijke kwaliteit

Ettenlandsch kanaal

- Handhaaf de lange rechte lijn van het Ettenlandsch Kanaal.
- Knip de verbindingszone langs het kanaal in tweeën: pal langs het kanaal riet en ruigte en ten zuiden hiervan een strook bloemrijk grasland.
- Houd de polder zo weids en open mogelijk. Alleen in de strook ruigte evenwijdig aan het kanaal is ruimte voor wat gestrooide, lage struweelvormers.
- Behoud het zicht vanaf de dijk op de verbindingszone en de polders.

Gemaal A.F. Stroïnk

- Maak van het Gemaal A.F. Stroïnk een recreatief knooppunt. Het Gemaal A.F. Stroïnk is een element met hoge cultuurhistorische waarde en vertelt het verhaal van de achtergelegen polder. Onderzoek of het gemaal een meer prominente plek kan krijgen in het recreatieve netwerk. Denk hierbij zowel aan fiets- en wandelverkeer als aan (beperkte) parkeergelegenheid.
- Pas het Gemaal A.F. Stroïnk en de bijbehorende gebouwen en inlaat zorgvuldig in. Maak daarbij de waarde van het gemaal (zowel architectonisch als waterstaatkundig) inzichtelijk en beleefbaar.
- Plant in ieder geval niet meer bomen rondom het gemaal.

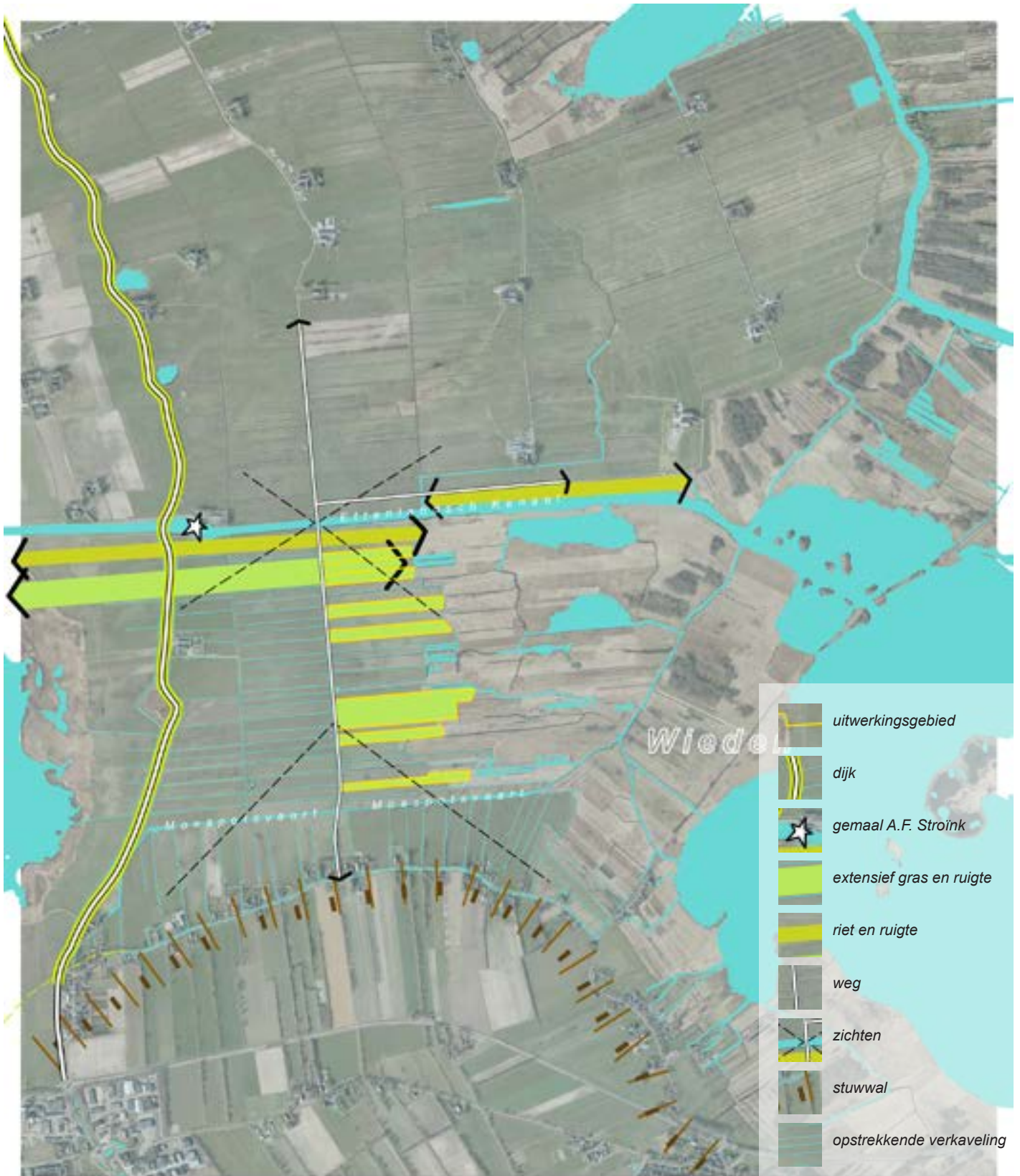
Recreatieve verbindingen

- De voormalige Zuiderzeedijk is een belangrijke recreatieve noord-zuidroute tussen Vollenhove en Blokzijl. De verbindingszone biedt mogelijkheden om haaks daarop een nieuwe recreatieve route aan te leggen van de dijk en het Gemaal A.F. Stroïnk naar de Hevenweg richting het pontje bij Jonen.
- Onderzoek de mogelijkheden om de oostoever van het Vollenhovermeer bereikbaar te maken vanaf het Gemaal A.F. Stroïnk aan de voormalige Zuiderzeedijk middels een struinpad o.i.d. langs de oevers van het Ettenlandsch kanaal.
- Onderzoek de wens naar het plaatsen van een vogelkijkhut nabij de oevers van het Vollenhovermeer en de verbindingszone.

Verbinding Wieden-Vollenhovermeer (41 ha)

- Maatregel = ontwikkelen leefgebied
- Inzetten op de ontwikkeling van voldoende dik, overjarig waterriet voor grote karekiet
- Grote karekiet (10 ha)

Uit bijlage 13 concept ontwerp n2000 beheerplan Wieden Weerribben - 15-6-2016

Uitwerkingsgebieden N2000 met een opgave vanuit het Ontwerp beheerplan N2000 Wieden Weerribben

Uitwerkingsgebied 10, kaartblad 2011

Uitwerkingsgebied 10

Uitwerkingsgebied

Schaal 1:10000

Duinweg Leeuwte (10)

Verbinding Wieden - Vollenhovermeer

Ruimtelijke kwaliteit

Natte graslanden

- Sluit aan op de verbinding Vollenhovermeer - de Wieden met natte graslanden.
- Sluit de inrichting aan bij de strakke, opstreckende structuur van de polders. Neem de verkavelingsstructuur als belangrijke onderlegger bij inrichtingsmaatregelen.
- Vorm alleen hele kavels om naar nat grasland.
- Behoud de openheid, de schaal en maat van het veenontginningenlandschap: geen struweel.
- Houd het zicht op het A.F. Stroink gemaal open.

Stuwwal van Vollenhove

- Houd het profiel en ligging van de Moespotsvaart in tact. Deze vormt een oude, markante scheidingslijn tussen het hoger gelegen lint Leeuwte op de rand van de stuwwal van Vollenhove en de veenontginningen ten noorden hier van.
- Houd het zicht op de stuwwal van Vollehove vrij. Het boerderijenlint en beplanting vormt een fraaie begrenzing van de leegte.

Duinweg Leeuwte (22 ha)

- Maatregel = ontwikkelen leefgebied
 - Natuurlijk peilbeheer, nat tot in juli. Voor porseleinhoen in april/mei minimaal 6 ha plas/dras (ca 10-20 cm water op maaiveld).
- Natte graslanden.
- Porseleinhoen, bruine kiekendief

Uit bijlage 13 concept ontwerp n2000 beheerplan Wieden Weerribben - 15-6-2016

sluit aan op de natte kruidenrijke graslanden en maak een verbinding naar de Wieden

bewaar de weidsheid en het zicht op de stuwwal van Vollenhove

houd het Ettenlandsch Kanaal open en recht en bewaar zo het zicht op Gemaal A.F. Stroink

zoek naar recreatieve nevenfuncties in en om het Gemaal A.F. Stroink

